

Hammashoidon - Joustava vastaanotto - Kerralla kuntoon - pilotti Teppanassa Kajaanissa

Kainuun sotessa pilotoitiin Joustava vastaanotto - Kerralla kuntoon -toimintamallia Teppanan hammashoitolassa Kajaanissa. Pilotti alkoi helmikuussa 2021. Toimintamallia toteutettiin Teppanan hammashoitolassa viikoittain tiistaista-torstaihin. Kokeilun ideana oli, että yhdellä käynnillä voidaan tarvittaessa tehdä useita hoitotoimenpiteitä, kuten suuhygienistin ja hammaslääkärin toimenpiteet. Pilotti päättyi lokakuun lopussa, mutta on tehty suunnitelmaa ja päätös sen jatkamisesta maaliskuussa 2022.

Joustavuus toimintamallissa tarkoitti sitä, että asiakas ei saanut tarkkaa hoidon alkamisaikaa vaan tunnin aikaikkunan, jonka sisällä vastaanotto alkoi. Tarkennetun vastaanottoajan asiakas sai tekstiviestinä puoli tuntia ennen vastaanottoa. Myös hoitokerran pituudessa oli joustoa tehtävien toimenpiteiden mukaan. Toimintamallilla tavoiteltiin hoitoon pääsyn helpottumista pitkällä tähtäimellä ja yksilöllisten hoitotarpeiden oikea-aikaista toteutumista. Lyhyillä hoitokausilla pyrittiin vapauttamaan resursseja vaativampaan suun terveydenhuoltoon. Mallissa painotetaan myös ennakoivaa ja ennaltaehkäisevää työtä: asiakkaat saavat tietoa suun terveydestä ja osaavat hoitaa suun terveyttään itsenäisesti ammattilaisen neuvoilla ja ohjauksella.

Asiakkaiden kokemukset toimintamallista

Joustava vastaanotto - Kerralla kuntoon sai asiakkailta paljon kiitosta. Myönteistä palautetta annettiin henkilökunnan ammattitaidosta ja ystävällisyydestä, hyvästä ohjeistuksesta ja palvelun sujuvuudesta. Erittäin tyytyväisiä olivat asiakkaat, jotka olivat saaneet hammaslääkärin ja suuhygienistin toimenpiteitä samalla käynnillä.

"Tehokasta hoitoa, kaikki tuli kuntoon kerralla! Yhden reiän korjaus, lohkeaman korjaus ja lisäksi sain hammaskiven poiston pienen odottelun jälkeen. Loistavaa!"

"Käynti oli erittäin sujuvaa ja asiakasystävällistä. Tykkään toimintamallin ajatuksesta."

"Kiitos mahtavasta käyntikokemuksesta! Hoito sujui mukavasti ja tarvittavat toimenpiteet tuli tehtyä samalla kertaa eikä paikkauksiin tarvinnut varata uutta käyntiä. Henkilökunta loistavan ammattitaitoista!"

Kehitettävää asiakkaat kokivat hammashoitolan takaisinsoittoajanvarauksessa ja siihen kaivattiin nykyaikaisempaa järjestelmää. Palautetta annettiin myös aikojen vähyydestä ja kuukausien jonotusajoista.

Henkilöstön palautetta pilotista

Henkilöstö koki lohkeamapäivät ja koululaispäivät onnistuneiksi kokeilun mukaisesti toteutettuina. Ammattilaiset näkivät selkeän hyödyn asiakkaalle, jos useita hoitotoimenpiteitä pystyttiin toteuttamaan samalla käynnillä ja potilaan hoitoon sai käyttää tarvitsemansa ajan. Haastavana henkilöstö koki mallin kannalta liian vähäisen henkilöstöresurssin, jolloin joustavuus kärsi. Pilotin henkilöstöltä tuli esiin työn kuormittavuuden tunnetta ja tässä yhteydessä juuri paljon hoitoa tarvitsevien hoitoaikojen venymiset koettiin raskaina. Haasteina nähtiin myös se, miten potilasjoukosta saadaan seuloittua käynnille ne, joiden hoitoon malli parhaiten sopii. Yhteisten pelisääntöjen luominen koettiin tärkeänä. Oikein mitoitettulla päivittäisellä potilasmäärällä työ on mahdollista tehdä hyvin ja ajan kanssa.

Pilotin tulokset

Mallin tavoitteena oli tehostaa potilaan hoitajakson nopeutumista. Kokeilussa 52 % potilaista hoidettiin kerralla kuntoon. Aikuispotilaiden lisäksi Kerralla kuntoon -vastaanotoilla tehtiin ns. koululaispäiviä. Päivästä riippuen koululaisasiakkaista saatiin kerralla kuntoon 58 – 76 %. Myös niin sanottuja lohkeamapäiviä kokeiltiin. Näinä päivinä potilasmäärät olivat kohtalaisen korkeat ja ei-akuutteja, nopeasti hoidettavia hampaiden lohkeamia voitiin korjata tehokkaasti. Mallilla tavoiteltiin myös paljon tukea tarvitsevien potilaiden havaitsemista ja heidän hoitokokonaisuutensa sujuvuutta. Tilastollisesti paljon tukea tai hoitoaikoja tarvitsevia (yli 3 käyntikertaa) potilaita oli kaiken kaikkiaan yllättäen suhteellisen vähän, n. 1.1 %.

Pilotti lisäsi ymmärrystä työn sisällöstä ja siitä, että kohdentamalla voimavaroja ja selkeyttämällä hoitolinjoja voidaan suunnata henkilöstöresursseja paljon tukea tai useita hoitoaikoja tarvitseville potilaille. Vaikka hoitokokonaisuus tulisi kerralla kuntoon, suun terveys ei tule koskaan lopullisesti valmiiksi. Asiakkaan osuus jatkohoidossa on merkittävä ja selkeät omahoito-ohjeet edistävät suun terveyttä. Pilotin jälkeen suun terveyden edistämisessä ennakoivan ja ennaltaehkäisevä työn jalkauttamisessa on vielä kehitettävää. Joustava vastaanotto – Kerralla kuntoon – malli on tehokas tapa tuottaa suun terveydenhuollon palveluja. Toimintamalli pienentää kustannuksia/asiakas, kun hoitajaksot eivät veny kohtuuttoman pitkiksi. Myös tarveaine- ja välinehuollon kustannuksissa voidaan saada aikaan säästöjä, kun potilasvaihtoja ei tule niin usein.

Joustava vastaanotto - Kerralla kuntoon – pilotti oli osa Tulevaisuuden sote-keskus Kainuuseen – Helposti lähelläsi (HELLÄ) – hanketta 1.7.2020–31.12.2022. Hanketta hallinnoi Kainuun sote ja rahoittajana on STM, jonka valtakunnallisesta Tulevaisuuden sote-keskus – ohjelmasta rahoitetaan peruspalvelujen toiminnalliseen kehittämiseen liittyviä alueellisia hankkeita.

Lisätietoja:

Anni Temonen
va. johtava hammaslääkäri
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
puh. 044 7970 413

Pirjo Kyyrönen
projektipäällikkö
Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus Kainuuseen – Helposti lähelläsi (HELLÄ) –hanke
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
puh. 040 1533 287

